

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: .....

Cím: *Próba-záróra és egységes munka-
idő*

Forrás: *Világ*

Bp.
(Hely)

1918. T. 8.
(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

351.758

Hely

Idő

"1918"

Személy

Helvszám

351.758 1918"

Közp. nyomt. XX. cs. 23. sz.

Budapest főváros házinyomdája 1919.

Próba-záróra és egységes munkaidő

(A Világ tudósítójától.) A szénhiány újabb intézkedéseket tett szükségessé. Ezek közé tartozik az a rendelet, amelyet Vázsonyi Jenő kormánybiztos ma adott ki és ellenőrzés végett Sándor László főkapitánynak megküldött. A rendelet két napon keresztül korlátozza a zárórát és ugyancsak két napon át egységes irodai időt vezet be. A záróra — egynehány kivételtől eltekintve — délután öt órakor lesz, míg az egységes irodai idő reggeli nyolc órától délután négy óráig fog tartani. Ez a két nap próbája volna annak, vajon elérhető-e ezzel az intézkedéssel oly fokú szénmegtakarítás, hogy a próba után állandósítanók ugy az egységes munkaidőt, mint az öt órás zárórát.

A rendelet így hangzik:

A elektromos telepek és gáziparok szénfogyasztásának csökkentése érdekében a fennálló korlátozásokat szigorítani kell. Mielőtt azonban e rendelkezéseimet életbeléptetném, tájékozódni kívánok afelől, hogy ezen életbeléptetendő rendelkezések mily mennyiségű elektromos áram, illetve gázfogyasztás megtakarításával járnának, nehogy jelentéktelen megtakarítások elérése végett a közönséget zaklatásoknak tegyem ki.

A következőket rendeltem el:

Oly irodákat, amelyek nem tartoznak nyílt árusítású üzletekhez, folyó hó 10-én és 11-én reggel 8 óra előtt kinyitni és délután 4 óra után nyitva tartani nem szabad. Nem esnek e fenti korlátozás alá:

1. Az állami, törvényhatósági és községi hivatalok, intézetek és intézmények;
2. kormányrendelet alapján működő szervezetek és vállalatok, központok és hadibirotságotok;
3. napilapok;
4. tűzelőanyag-kereskedéssel és árusítással foglalkozók;
5. közlekedési vállalatok, valamint szállítással és szállítványozással foglalkozó vállalatok irodái, üzleti és raktári helyiségeikre nézve;
6. oly más irodák, amelyeknek nyitvatartását a rendőr/főkapitány közérdekből szükségesnek tartja.

Ugyancsak fenti célból elrendelem a következőket:

Folyó évi január hó 8-án és 9-én nyílt árusítású üzleteket (boltokat) az azokhoz tartozó irodái és raktárhelyiségekkel együtt reggeli 7 óra előtt kinyitni és esti 5 óra után nyitva tartani, azokat a nyílt üzleteket pedig, amelyekben élelmi- vagy egyedárusítási cikkeket és az utóbbiakkal együtt hírlapokat árusítanak, reggel 5 óra előtt kinyitni és esti 7 óra után nyitva tartani nem szabad.

Oly üzletekben, ahol élelmi- vagy egyedárusítási cikkek vagy más cikkekkal együtt közös helyiségben árusítanak, este 5 óra után csak az élelmi- és egyedárusítási cikkek és hírlapok árusíthatók.

Az előző bekezdésekben foglalt rendelkezések az ott nem említett nyílt üzletekre is állanak, kivéve azokat:

1. amelyekben kizárólag anyagmegmunkálás folyik;

2. amelyekben a közönségnek helyben fogyasztásra szolgálnak ki élelmiszereket.

Az utcán át való árusítás csak oly időben történhetik, amikor a nyílt árusítási üzletek is nyitva vannak.

A fodrászokat illetőleg az élelmiszerüzletekre vonatkozó rendelkezések állanak, azzal a megszorítással,

Ugyanekkor jó késéssel indult el Bécsből a 17-es személyvonat, amelynek rendes indulási ideje esti 9.15, érkezési ideje pedig ma reggel 6.15 lett volna. Utána a 7-es vonat futott ki az Ostbahnhofról s egészen Götzendorffig akadálytalanul haladtak előre. Itt, ahol a pálya rendbehozatalán még dolgoztak, a hirtelen zivatarrá fajult havazás következtében mindkét vonat megrekedt s a lokomotívok nem voltak képesek a vonatokat sem előre, sem hátra vinni. A megbénult vonatokat a hófúvás és az erős szél természetesen egyre jobban betemette, úgy hogy a kiküldött segélyvonatok és hóekék megfeszített működése ellenére is hosszú órákba került, amíg a vonatokat egyáltalán mozgásba lehetett hozni.

Ezalatt természetesen több vonat is sorra vesztegetni volt kénytelen a személyvonatok mögött, úgy hogy — miután előrehaladni le-

délután négy óra után hozzá kell fogni a leszármolásához és a pénztár revidálásához.

Az OMKE vezetősége is helyteleníti ezt az újabb megszorítást. Amely minimális szénmegtakarítást ez a rendelkezés eredményezne, azt helyes gazdálkodás útján is el lehetne érni. Az OMKE egy nemrég megtartott értekezleten hozzájárult ahhoz, hogy január és február hónapokban délután hat órakor legyen a záróra, de ennél szigorúbb korlátozás már súlyosan érinti a kereskedelm érdekeit.

Az alkalmazottak a záróra mellett

Teljesen ellentétes álláspontot foglalnak el ezzel szemben a kereskedelmi alkalmazottak és érvelésükben igen sok a megszivlelni való szempont: Szerintük délután öt óráig épp úgy lebonyolódna a kereskedelmi forgalom, mint a mai állapot mellett. Akinek vásárolni kell, az épp úgy megveszi a holmit ötig, mint hétig. Ez annál is inkább könnyű volna, mert hiszen az ötórai záróra mellett egyuttal élelbe lépne az irodáknak négyórai zárása és a tisztviselők nagy tömege bevásárolhainá azt, amire szüksége van. A legtöbb üzletben amugy is elkapkodják a kevés árut. Viszont az ötórai záróra megadná a lehetőséget a kereskedelmi alkalmazottaknak, akik ma sokkal nehezebb munkát végeznek — az alkalmazottak korlátozott száma miatt — mint hétkében, hogy pihenessenek és másnap friss erővel fogjanak a munkához.

Az egységes munkaidő

Az egységes munkaidőnek tervbe vett intézkedése nem találkozik oly kifogásokkal, mint aminket az ötórai zárórával szemben hangoztatnak. Ez már régi óhaja a tisztviselőknek épp úgy, mint a főnökök jórészenek. Bizonyos azonban, hogy vannak üzemek, melyeknél az egységes munkaidő bevezetése igen nagy akadályokba ütköznék. Így például az ügyvédi irodákban legalább is délutáni öt óráig kellene a munkaidőnek tartani, mert a délelőtti tárgyalásokkal és eljárásokkal telik el és a munka délutáni 2 óra előtt nem kezdhető meg. Ugy értesülünk, hogy Vázsonyi kormánybiztoshoz ily irányu kérelmet fognak intézni.